

Studieplan 2007/2008

Bachelor i økonomi og ledelse

Innledning

Gjøvik har i en årrekke hatt utdanning innenfor området økonomi og administrasjon. Dette studiet er en videreføring av denne utdannelsen. Studiets navn er "Bachelor i økonomi og ledelse. Utdanningen har en klar næringslivsprofil og er tverrfaglig og yrkesretta og kvalifiserer for ulike jobber innen næringsliv og offentlig forvaltning. I tredje studieår kan studentene velge mellom de tre fordypningene handel, strategi-gjennomføring eller internasjonalisering.

Studiets varighet, omfang og nivå

Studiet er en heltids grunnutdanning med normert studietid 3 år. Omfanget er 180 studiepoeng. Studiet fører frem til graden "Bachelor i økonomi og ledelse".

Forventet læringsutbytte

Studiet har som mål å utdanne ledere med solid bakgrunn innenfor økonomiske og administrative fag, og etter endt utdanning skal kandidaten:

- Kunne lede administrative funksjoner innenfor det økonomiske og administrative fagfeltet, i privat eller offentlig sektor
- Ha god innsikt i og forståelse for økonomiske sammenhenger, sentrale problemområder, industriens utfordringer, miljøsikring og etiske problemstillinger
- Ha grunnleggende teoretiske og praktiske kunnskaper på fagfeltene bedriftsøkonomisk analyse, markedsføring, foretaksstrategi, organisasjonslære, regnskapsfag, samfunnsøkonomi, og metodefag

Målgruppe

Studiet er utviklet for de som har interesse for å lede mennesker og å være med på å utvikle bedrifter gjennom sine fagkunnskaper. Vi ønsker søkere fra videregående skoler, studenter fra fagskole.

Opptakskrav og rangering

Opptakskrav til studiet er generell studiekompetanse eller realkompetanse.

Studiets innhold, oppbygging og sammensetning

Studiet følger "Plan for treårig Bachelorstudium i økonomi og administrasjon" vedtatt av NRØA, (Nasjonalt råd for økonomisk-administrativ utdanning), 18.09.01, justert av NRØA 09.09.02.

Undervisningen baserer seg på problembasert læring, prosjekt arbeid i industrien og aktiv bruk av IKT som skal gi kunnskaper om og forståelse for alle vesentlige økonomiske og administrative fagområder.

Utdannelsen kvalifiserer først og fremst til ulike mellomlederroller innen handels- og industribedrifter i inn- og utland, og til oppgaver innen:

- bedrifts- og forretningsutvikling
- administrasjon
- økonomistyring, investering og finansiering

- drift og logistikk
- markedsføring
- prosjektering
- konsulent- og rådgivningsvirksomhet

Fig 1.

Figur 1 viser oppbygging av studiet, det er verd å merke seg at etter første året, årsstudiet, kan studentene velge mellom tre videre løp. Økonomi og ledelse, Teknologidesign og ledelse eller Mediemanagement. Økonomi og ledelse studiet har tre ulike profiler siste år. Handel, industri, og internasjonalisering/markedsføring.

Studiet skal ta utgangspunkt i næringslivets behov og krav.

Det første året er det grunnleggende fag. Fagene skal sørge for at studentene forstår de grunnleggende prosessene i næringslivet og motivere for fag som følger de to neste årene i studiet. Videre skal det første året gi et solid grunnlag i matematikk og statistikk som trengs for å kunne mestre fag som kommer seinere i studiet.

Det andre året gir en solid innføring i fagområder tilpasset næringslivets behov innenfor økonomi og ledelsesfagene.

Det tredje studieåret gir høstsemesteret dybdekunnskap innenfor ledelsesfagene. I vårsemesteret velges profil, handel (fag "logistikk og service"), industri (fag "lean strategi gjennomføring"), internasjonalisering/markedsføring (fag "internasjonalisering"). Bacheloroppgave innenfor valgt profil gjennomføres.

FoU-aktiviteter

- Fagpersonale skal inngå i nettverk med relevante ledende forskningsmiljøer
- Fagpersonale og studenter skal delta i bedriftsrettede forsknings og utviklingsprosjekter
- Studentene skal utvikle kompetanse om internasjonalt ledende bedrifter.
- Studentene skal oppleve nær sammenheng mellom studiets innhold og aktuelle arbeidsoppgaver i samarbeidsbedriftene våre.

Studiet gir muligheter for spesialisering innen:

- Industri: Ledelse av slanke organisasjoner og effektiv bruk av teknologi. Økonomistyring, merkevarebygging, og utvikling og iverksetting av strategier
- Handel: Ledelse av mange organisasjoner med ulike kulturer. Økonomistyring, merkevarebygging, distribusjonskjeder og kunnskap om kjededrifter
- Internasjonalisering/markedsføring: Kunnskap om å drive næringsvirksomhet i en global konkurransesituasjon, kulturforståelse, studieopphold ved internasjonalt ledede fagmiljøer, samt at det jobbes med muligheter for studieopphold ved internasjonale konsern. Studiet skal videre gi kunnskap om å drive næringsvirksomhet i en global konkurransesituasjon, her vil kulturforståelse være et viktig element.

Videre studier

Studiet skal gi et godt grunnlag for videre studium på masternivå ved andre institusjoner nasjonalt og

internasjonalt.

Fig 2.

Figur 2 viser særtrekk ved dette studiet. Utgangspunktet er behovet i markedet og hva slags kompetanse bedriftslederne etterspør. Videre har studiets nærhet til industri, handel og internasjonale bedrifter vært avgjørende for oppbygging av studiet. Det er målet at det skal finnes klare sammenhenger mellom studiet og den virkelighet som møter studenten i bedriften under studiet, og etter at studiet er ferdig.

Kvalitetssikring

Kvalitetsnivået i studiet bygger på følgende pilarer:

- Undervisningspersonalets faglige og pedagogiske kompetanse
- Bruk av NOKUT godkjent kvalitetssystem
- Forskningsbasert undervisning
- Sensorordning
- Kontinuerlig forbedringsarbeid
- Aktivt bruk av næringslivet for utvikling av studiet

Høgskolen fikk sitt kvalitetssystem godkjent av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) i august 2004.

Forskningsbasert undervisning

Gjennom studiet vil studentene bli introdusert for vitenskaplige metoder som skal gjøre dem i stand til selv å gjennomføre enkle FoU-arbeider.

Allerede fra 1. studieår skrives det rapporter hvor det legges vekt på at studentene viser god forskningsetikk gjennom selvstendige arbeider og god systematikk, litteratur og referansebruk. I siste studieår skal studentene gjennomføre en Bacheloroppgave der alle elementer skal inngå.

Internasjonalisering

Studentene skal erfare kort vei til studieopphold ved internasjonalt ledende universiteter / høgskoler. Det er anledning til å ta 3-6 mnd. ved et studiested i utlandet i 5. semester. Det er samarbeid med

- Karlstad Universitet
- Högskolan Dalarna
- Fachhochschule Schmalkalden (FhS)
- South Dakota School of Mines and Technology i Rapid City i South Dakota, USA.
- Andre universitet vil komme til.

Klar for publisering

Ja

Godkjenning

Studieprogrammet ble vedtatt av HiGs styre i SAK STY 63/06.

Studieplan godkjent av Studienemnda 6. juni 2007.

Utdanningsnivå
 Bachelorgrad

Emnetabell

Emnekode	Emnets navn	O/V *)	Studiepoeng pr. semester						
			S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)	
SMF1042	<u>Økonomistyring</u>	O	10						
REA1131	<u>Grunnleggende matematikk og statistikk</u>	O	10						
SMF1241	<u>Bedrifts- og forretningssystemer</u>	O	10						
SMF2062	<u>Markedsføring</u>	O		5					
SMF1191	<u>Kvalitetsledelse</u>	O		5					
SMF2111	<u>Investering og finansiering</u>	O		10					
SMF2051	<u>Ledelse med arbeidslivsjus</u>	O		10					
SMF1251	<u>Innovasjonskilder</u>	O			5				
IMT1041	<u>Informasjons- og publiseringsteknologi</u>	O			10				
SMF2161	<u>Samfunnsøkonomi</u>	O			15				
SMF1261	<u>Merkevarebygging</u>	O				5			
SMF2141	<u>Foretaksstrategi</u>	O				5			
SMF2151	<u>Finansregnskap</u>	O				10			
IMT1321	<u>IT-ledelse</u>	O				10			
SMF1211	<u>Prosjektledelse med kreativ problemløsning</u>	O						10	
SMF2191	<u>Ledelse og organisasjonspsykologi</u>	O						10	
SMF3011	<u>Endringsledelse</u>	V						10	
TEK2031	<u>Teknologiledelse</u>	V						10	
SMF3041	<u>Strategi-gjennomføring</u>	V							10
SMF3051	<u>Handel</u>	V							10
SMF3031	<u>Internasjonalisering</u>	V							10
TØL3901	<u>Bacheloroppgave 20</u>	O							20
Sum:			30	30	30	30	30	30	30

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

I 5.semester kan studentene velge mellom TEK2031 Teknologiledelse og SMF3011 Endringsledelse.

Studieprofil

I 6. semester velger studentene mellom studieprofilene:

- Handel
- Strategi-gjennomføring
- Internasjonalisering

Emneoversikt

SMF1042 Økonomistyring - 2007-2008

Emnekode:

SMF1042

Emnenavn:

Økonomistyring

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Høst

Språk:

Norsk

Forventet læringsutbytte:

Studenten skal etter gjennomgått emne

- ha kunnskaper, ferdigheter og holdninger vedrørende bedriftsøkonomiske analyser og vurderinger
- ha oversikt over prosesser og metoder som grunnlag for sikker økonomistyring av bedrifter
- ha forståelse for ideologien universell utforming i økonomistyring

Studenten skal således kunne

- utføre kostnads- og inntektsberegninger, inklusiv grensebetraktninger
- analysere drifts- og forretningsregnskap
- utføre produktkalkyler, investeringsanalyser, samt planlegge og budsjettere
- løse bedriftsøkonomiske beslutningsproblemer, herunder konsekvenser av universell utforming

Emnets temaer:

- Bedriftens omgivelser.
- Bedriften.
- Bedriftens kostnader.
- Kostnadsstruktur og kostnadsforløp.
- Inntektsdannelsen.
- Inntekter, kostnader og resultat - modeller.
- Produktkalkulasjon, prinsipper og metoder.
- Kalkulasjon i industribedriften.
- Kalkulasjon i tjenesteytende virksomheter.
- Kalkulasjon i handelsvirksomheter.
- Finansregnskapet.
- Analyse av finansregnskapet.
- Kostnad - resultat - volumanalyse.
- Produktvalg.
- Investeringer.
- Prissetting.
- Planlegging og budsjettering.
- Kapitalbehov, Just-In-Time og beholdningskontroll
- Relevante kostnader og beslutningsproblemer.

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Obligatoriske oppgaver
Oppgaveløsning
Veiledning

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 4 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

- Intern sensor.
- Ekstern sensor benyttes periodisk til å evaluere innhold, opplegg og vurderingskriterier, samt sensurere utvalg av besvarelser.

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

- Ordinær kontinuasjon.
- Godkjente obligatoriske oppgaver er kun gyldige ved første gangs ordinære eksamen og ved første påfølgende kontinuasjonseksamen.

Tillatte hjelpemidler:

Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):

- Godkjent kalkulator, rentetabell og lovsamling eller enkeltlover.
- Egne maskin- eller håndskrevne notater, egne obligatoriske oppgaver, utdelte eksamensoppgaver med løsningsforslag.
- Det er ikke tillatt med kopier fra lærebøker eller internett.

Obligatoriske arbeidskrav:

- Godkjente obligatoriske oppgaver. 5 oppgaver hvorav 4 må være godkjent
- Detaljert arbeidsplan for obligatoriske oppgaver fremlegges ved oppstart av emnet.

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Ivar Moe

Læremidler:

- Hoff, Kjell Gunnar, Bedriftens økonomi, Universitetsforlaget, 6. utgave, ISBN 82-15-00775-9.
- Hoff, Kjell Gunnar og Hoff, Jan Erik, Arbeidsbok til Bedriftens økonomi, Universitetsforlaget, 6. utgave, ISBN 82-15-00776-7.
- Lovsamling og/eller enkeltlover.

Klar for publisering:

Ja

REA1131 Grunnleggende matematikk og statistikk - 2007-2008

Emnekode:

REA1131

Emnenavn:

Grunnleggende matematikk og statistikk

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Høst

Språk:

Norsk

Forventet læringsutbytte:

Studentene skal kunne:

- vise og anvende matematikkunnskaper om algebra, analyse av ulike typer funksjoner og rekker
- vise at de kan gjennomføre statistiske analyser og beherske sannsynlighetsregning

Emnets temaer:**Matematikk:**

Elementær algebra

Funksjoner i en variabel: Funksjonsbegrepet, lineære funksjoner, polynomfunksjoner, rasjonale funksjoner, asymptoter.

Derivasjon og funksjonsanalyse: Grenser, kontinuitet, derivasjonsregler, enkle og sammensatte funksjoner, kjerneregul, maksimums- og minimumsproblemer, funksjonsdrøfting.

Eksponential- og logaritmefunksjoner: Tallet e , naturlig logaritme, kontinuerlig forrentning, derivasjon og drøfting av logaritmefunksjoner.

Rekker, annuitet, nåverdi, effektiv rente.

Funksjoner av flere variable: Partielle deriverte, stasjonære punkter, maksimums- og minimumsproblemer for to variabler. Maksimums- og minimumsproblemer under bibetingelser (anvende Lagranges metode).

Statistikk:

Beskrivende statistikk: Beliggenhetsmål, spredningsmål, frekvensfordelinger, grafiske framstillinger.

Sannsynlighetsregning og kombinatorikk: Sannsynlighetsbegrepet, sannsynlighetsmodeller, regning med sannsynligheter, betingde sannsynligheter, diskrete tilfeldige variabler.

Beregning av forventning og varians: Binomisk fordeling, hypergeometrisk fordeling, poissonfordeling.

Kontinuerlige tilfeldige variabler: Normalfordeling/normaltilnærming, t-fordeling.

Estimering: Punktestimering og intervalltesting.

Hypotesetesting: Hypoteser, signifikansnivå, testmetode, styrkefunksjon, hypotesetest i målemodell og binomisk modell, kjikvadrattester.

Enkel korrelasjons- og regresjonsanalyse: Estimering og hypotesetest for regresjonskoeffisienten.

Pedagogiske metoder:

Forelesninger

Oppgaveløsning

Vurderingsformer:

Mappevurdering (utfyllende opplysning i tekstfelt)

Skriftlig eksamen, 4 timer

Vurderingsformer:

Mappevurderingen teller 50 % og skriftlig eksamen teller 50 %. Hver av delene må bestås separat. Mappa består av 2-3 innleveringer og 3-4 skoleprøver. Karakter på mappa blir satt på grunnlag av poeng som opparbeides underveis, og er ikke klagbar. Eventuelle klager underveis avgjøres umiddelbart ved drøfting mellom student og emnelærer.

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Rettes av emnelærer(e). Ekstern sensor benyttes periodisk (hvert 3-4 år) til retting og til utarbeidelse av eksamensoppgaver.

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Det arrangeres egen kontinuasjonseksamen for den skriftlige eksamenen. Mappekarakteren kan ikke kontinueres.

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

- Formelsamling i matematikk for videregående skole. Gyldendal. ISBN 82-05-29845-9
- Godkjent kalkulator

Obligatoriske arbeidskrav:

Ingen

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Førstelektor Britt Rystad

Læremidler:

- Bjørnstad, H., Olsson, U.H., Søyland, S. og Tolcsiner, F. Matematikk for økonomi og samfunnsfag. Høyskoleforlaget. ISBN 82-76-34544-1 Eventuelt ny utgave som kommer i juni 2007
- Hans Petter Hornæs: Formelsamling i statistikk, HiG
- Løvås, G. Statistikk for universiteter og høyskoler. Universitetsforlaget. ISBN 82-15-00224-2.

Erstatter:

REA1111 Matematikk for mediefag og MAS1271 Teknologisk metodelære

Klar for publisering:

Ja

SMF1241 Bedrifts- og forretningssystemer - 2007-2008

Emnekode:

SMF1241

Emnenavn:

Bedrifts- og forretningssystemer

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Høst

Språk:

Norsk

Forventet læringsutbytte:

Studentene skal etter fullført emne kunne:

- Kjenne til alle vesentlige systemer som vanligvis finnes i en bedrift, og som er nødvendig for at bedriften fungerer etter forutsetningene
- Kjenne til hva forbrukeratferd er, kjenne til forbrukeratferdens faglige forankringer
- Kjenne grunnlaget for bedriftenes organisatoriske utvikling fra masse-produksjon til "just in time"
- Kjenne til moderne systemer for innkjøp, produksjonsstyring, lagerstyring, salg
- Vite hva forbrukeratferd er. Kjenne til forbrukeratferdens faglige forankringer
- Kjenne til strategisk planlegging
- Kjenne til markedsføring på 2000 tallet
- Kjenne til hva som skaper kundetilfredshet og verdier
- Kjenne varehandelens verden
- Kjenne til organisering av distribusjonskanaler
- Kjenne til lederstiler og ledelsesstrategier i dagens næringsliv og i et historisk perspektiv
- Kjenne til næringslivets rammebetingelser, HMS, arbeidsmiljøloven

Emnets temaer:

- Håndverksproduksjon, arbeidsvilkår, produktivitet og industrialisering
- Masseproduksjon
- Samarbeid, demokratisering
- Mettet marked, manglende fleksibilitet
- Europas svar på masseproduksjonens krise
- Østens svar på masseproduksjonens krise
- Industriens mangfoldighet
- Kontinuitet og forandring
- Framtidens bedrifter
- Bedriftens prosesser; Regnskap, budsjett, innkjøp, produksjonsstyring, lagerstyring, salg
- Hva er forbrukeratferd?
- Forbrukeratferdens faglige forankringer
- Individet og organisasjonen som bruker
- Produktets livssyklus
- Markedssegmentering
- Forbrukeratferd og strategisk planlegging
- Hva er varehandel?
- Muligheter i varehandel
- Organisering av distribusjonskanaler
- Strategisk planlegging, hvorfor det?
- Hvordan kan strategisk planlegging utføres?
- Eierskap, finansieringsløsninger
- Oppgaver for markedsføring
- Begreper og verktøy i markedsføringen
- Forskjellige former for bedriftsorientering i markedet
- Hvordan næringslivet og markedet forandrer seg
- Kunde verdi og kundetilfredshet
- Suksessbedrifter
- Å verve, å beholde kunder
- Fenomenet lederskap, lederstiler, å jobbe som leder

Pedagogiske metoder:

Forelesninger

Gruppearbeid

Obligatoriske oppgaver

Vurderingsformer:

Annet

Vurderingsformer:

- Hjemmeeksamen i gruppe (24 timer)- teller 60%
- Individuell flervalgstest (1-2 timer)- teller 40%

Begge deler må være bestått.

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

To interne sensorer

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Ordinær kontinuasjon.

Godkjente obligatoriske oppgaver kan bare benyttes ved første gangs Kontinuasjonseksamen, og ved første påfølgende ordinære eksamen i faget.

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Hjemmeeksamen i gruppe: alle hjelpemidler, flervalgstest: ingen hjelpemidler.

Obligatoriske arbeidskrav:

Fire obligatoriske oppgaver

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Torbjørn Skogsrød

Læremidler:

Egil j.Skorstad Organisasjonsformer

Philip Kotler Markedsføringsledelse

Supplerende opplysninger:

Emnet er et grunnlagsemne for å motivere og gi bakgrunn for en helhetsforståelse. Målet er å forstå hvordan ulike bedrifter fungerer. Denne forståelsen skal gi et godt utgangspunkt for videre studier. Bedriftene må forholde seg til mange rammebetingelser, ulike markeder, stadig endringer i kundenes behov. Det gis i dette faget en breddeforståelse uten at det går helt i dybden. Dybdeforståelsen vil bli gitt i andre parallelle og etterfølgende emner i studiet. Emnet skal gi innsikt i hvordan bedriftsledere tenker og organiserer, eller burde organisere sin virksomhet i dagens næringsliv. De tre røde trådene i studiet vil være ledelse, økonomi og markedsføring.

Klar for publisering:

Ja

SMF2062 Markedsføring - 2007-2008

Emnekode:

SMF2062

Emnenavn:

Markedsføring

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

5

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk

Anbefalt forkunnskap:

- SMF1042 - Økonomistyring

Forventet læringsutbytte:

Studenten skal etter gjennomgått emne:

- Ha kunnskaper og innsikt i markedsføring som funksjonsområde i bedrifter og organisasjoner.
- Kunne gjennomføre praktiske markedsføringsaktiviteter i samarbeid med det private næringsliv eller offentlig etat.
- Kunne utføre markedsundersøkelser og komme med forslag til bedring av bedriftens markedsføringsproblemer.

Emnets temaer:

- Markedsføring på 2000-tallet
- Kundetilfredshet og -verdier
- Markedsorientert strategisk planlegging
- Måle markedsetterspørsmål
- Overvåkning av markedet
- Kjøpsadferd i forbrukermarkedet
- Kjøpsadferd i bedriftsmarkedet
- Konkurransen
- Markedssegmentering og målgrupper
- Posisjonering og differensiering av produktet gjennom livsløpet
- Nye markedstilbud og innovasjon
- Globale markedstilbud
- Case-studier

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Veiledning

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 4 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Rettes av emnelærer(e)

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Ordinær kontinuasjon

Tillatte hjelpemidler:**Obligatoriske arbeidskrav:**

2 cases (3-8 sider + 1-3 sider) må være godkjent for å gå opp til eksamen.

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Halvor Holtskog

Læremidler:

Markedsføringsledelse, Philip Kotler, Gyldendal Akademisk Forlag, ISBN: 82-05-31582-5

Anbefalt støttelitteratur: Hjelper i markedsføring, Rune Semundseth, Gyldendal Akademisk Forlag, ISBN: 82-05-34530-9

Klar for publisering:

Ja

SMF1191 Kvalitetsledelse - 2007-2008

Emnekode:

SMF1191

Emnenavn:

Kvalitetsledelse

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

5

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk

Forventet læringsutbytte:

Studenten skal etter fullført emne forstå, anvende, vedlikeholde og forbedre kvalitetssystemer etter NS-ISO 9000:2000

Emnets temaer:

1. prinsipper i moderne kvalitetsledelse.
2. prosessorganisering, prosessforståelse og prosessanalyser.
3. organisering av forbedringsprosjekter
4. kvalitetssystemer

Pedagogiske metoder:

Ekskursjoner
Forelesninger
Lab.øvelser
Prosjektarbeid
Veiledning

Vurderingsformer:

Annet

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 3 timer (teller 60%)
Vurdering av øvinger (teller 40%)
Hver av delene må bestås separat.

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Rettes av emnelærer(e)

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Ordinær kontinuasjon på skriftlig eksamen.

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Alle trykte og skrevne, godkjent kalkulator

Obligatoriske arbeidskrav:

Ingen

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Førsteamanuensis Terje Bokalrud

Læremidler:

Kvalitet, ideer og metoder, Jostein Lillestøl, ISBN 82-7674-033-2

Erstatter:

MAS 1152

Klar for publisering:

Ja

SMF2111 Investering og finansiering - 2007-2008

Emnekode:

SMF2111

Emnenavn:

Investering og finansiering

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk

Anbefalt forkunnskap:

SMF1042 - Økonomistyring

Forventet læringsutbytte:

Studentene skal etter fullført emne kunne:

-Budsjettere kontantstrømmer til

total kapital og egenkapital, før og etter

skatt, i faste og nominelle kroner.

-Analysere prosjekters lønnsomhet ut fra

anerkjente prinsipper.

-Beregne kapitalkostnad ut fra

kapitalverdimodellen og vurdere risiko i et

enkelt prosjekt og i en portefølje.

-Vurdere risiko ut fra følsomhetsanalyser.

-Beregne og vurdere lønnsomhet for de

vanligste formene for

finansiering.

Arbeidskapital

-Kjenne til prinsipper for styring av arbeidskapital

Opsjoner

-Kjenne til opsjoner, Binominalmodellen, Black-Scholes modellen

Emnets temaer:

Renteregning, budsjettering av

kontantstrømmer, reelle/nominelle kroner,

skatt, beregning/styring av arbeidskapital,

nåverdimetoden, internrentemetoden,

tilbakebetalingstid, nåverdiindeksmetoden

ved kapitalrasjonering,

differensekontantstrømmer, prosjektrisiko i

enkeltprosjekt og i portefølje, beta-verdier,

kapitalverdimodellen, avkastningskrav for

egenkapital og total kapital,

følsomhetsanalyse, gjeldsgrad og risiko,

boliglån, obligasjonslån, leasing, avbetaling.

Opsjoner

Pedagogiske metoder:

Forelesninger

Gruppearbeid

Obligatoriske oppgaver

Vurderingsformer:

Annet

Vurderingsformer:

Hjemmeeksamen i gruppe, 12 timer (teller 50%)+ individuell flervalgstest (2-3 timer) (teller 50%).

Begge deler må bestås separat.

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

To interne sensorer

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Kontinuasjon ved neste ordinære eksamen i emnet.

Godkjente obligatoriske oppgaver kan bare benyttes ved første påfølgende ordinære eksamen i emnet.

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Hjemmeeksamen i gruppe- alle,

flervalgstest- ingen.

Obligatoriske arbeidskrav:

Fire obligatoriske innleveringer

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Torbjørn Skogsrød

Læremidler:

Bøhren, Øyvind, Gjørum, Per Ivar (1999).

Prosjektanalyse. Skarvet forlag. ISBN 82-992405-6-5

(Lærebok kan bli erstattet av nyere utgave

av samme bok hvis den foreligger ved

semesterstart)

Investering og finansiering, Ivar Bredesen, Gyldendal akademisk, ISBN 82-05-33919-8

Erstatter:

SMF2011

Klar for publisering:

Ja

SMF2051 Ledelse med arbeidslivsjus - 2007-2008

Emnekode:

SMF2051

Emnenavn:

Ledelse med arbeidslivsjus

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk

Anbefalt forkunnskap:

- SMF1042 Økonomistyring.

Forventet læringsutbytte:

Studentene skal kjenne til

- grunnleggende ledelsesteorier for organisasjoner
- spesielle ledelsesteorier for serviceorganisasjoner
- sentrale arbeidslivsbestemmelser

Studentene skal kunne forstå og bruke

- aktuelle grunnleggende og avanserte ledelsesteorier
- teorier for ledelse av serviceorganisasjoner
- aktuelle lover i ulike arbeidslivssituasjoner

Studentene skal kunne vurdere og analysere

- ulike sett av teorier i konkrete ledelsessituasjoner
- begrunnelse av egne holdninger i ledelsesspørsmål
- løsning av juridiske problemstillinger i arbeidslivet

Emnets temaer:**Del 1:**

Mål og effektivitet. Organisasjonsstruktur. Personlige, sosiale og kulturelle forhold. Makt og konflikt. Omgivelser. Motivasjon. Kommunikasjon. Beslutningsprosesser. Læring og organisasjonsutvikling. Ledelse. Hvordan studere organisasjoner.

Del 2:

Servicesamfunnets myter og virkelighet. Lønnsomhet - et nytt regnestykke. Serviceledelsessystemet. Servicekonseptet. Personalutvikling. Å utvikle mennesker. Kunden som marked og medprodusent. Fysisk miljø og tekniske hjelpemidler. Selskapets image. Å skape, produsere og videreutvikle forretningsideer. Prispolitikk. Spredning og internasjonalisering. Kvalitet, produktivitet og strategi. Diagnose; gode og onde sirkler. Kultur og filosofi som ledelsesinstrument. Forandring og lederskap.

Del 3:

Arbeidslivsjus med sentrale lover og avtaler innen arbeidsmiljø, permittering, ferie, bedriftsdemokrati, rettstvister og tariffrevisjon, samt helse, miljø og sikkerhet (HMS).

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Obligatoriske oppgaver
Veiledning

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 4 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

- Intern sensor.
- Ekstern sensor benyttes periodisk til å evaluere innhold, opplegg og vurderingskriterier, samt sensurere utvalg av besvarelser.

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

- Ordinær kontinuasjon.
- Godkjente obligatoriske oppgaver kun gyldige ved første gangs ordinære eksamen og ved første påfølgende kontinuasjonseksamen.

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

- Lov- og avtaleverk.

Obligatoriske arbeidskrav:

- Godkjente obligatoriske oppgaver.
- Detaljert arbeidsplan for obligatoriske oppgaver fremlegges ved oppstart av emnet.

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Ivar Moe

Læremidler:

- Jacobsen, Dag Ingvar og Thorsvik, Jan, Hvordan organisasjoner fungerer, Fagbokforlaget, 2. utgave, ISBN 82-7674-763-9.
- Jacobsen, Dag Ingvar og Thorsvik, Jan, Hvordan organisasjoner fungerer - Arbeidsbok og casesamling, Fagbokforlaget, 2 utgave, ISBN 82-7674-803-1.
- Normann, Richard, Service Management, Cappelen akademiske forlag, 3. utgave, ISBN 82-02-19835-6.
- Arbeidsrettsavdelingen Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO), Arbeidsrett, siste utgave NHOs hjemmeside.
- Lovverk (enkeltlover og/eller lovsamling).

Klar for publisering:

Ja

SMF1251 Innovasjonskilder - 2008-2009

Emnekode:

SMF1251

Emnenavn:

Innovasjonskilder

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

5

Varighet:

Høst

Språk:

Norsk

Forventet læringsutbytte:

Studenten har kunnskap om innovasjonsprosesser og -kilder, samt hvordan dette ledes og foreldes i en organisasjon.

Emnets temaer:

- Integrasjon av teknologi og strategi
- Et evolusjonssyn på design og gjennomføring av teknologistrategier
- Utvikling av foretakets kapasitet for innovasjon
- Innovasjonsutfordringer i etablerte bedrifter
- Organisering av innovasjon og entreprenørskap
- Nettverk og systemer
- Innovativ produksjon
- Nye produkter og tjeneste utvikling

Pedagogiske metoder:

Forelesninger

Gruppearbeid

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 4 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Rettes av emnelærer(e)

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Det arrangeres ikke egen kontinuasjonseksamen. Hele emnet må tas på nytt.

Tillatte hjelpemidler:

Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):

Ingen

Obligatoriske arbeidskrav:

Prosjektoppgave(r)

Obligatorisk gruppearbeid må være godkjent.

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Ådne Midtlien

Læremidler:

Innovation and Entrepreneurship, John Bessant and Joe Tidd, John Wiley & Sons LTD, ISBN: 0470032693

Blue Ocean Strategy, W. Chan Kim and Renée Mauborgne, Egmont Damm Forlag, ISBN: 82-04-11158-4

Anbefalt litteratur:

Innovasjon og Nyskapning; et samspill mellom gründere, forskere, industri og investorer, Inge Johansen, Tapir Akademiske Forlag, ISBN:8251917794

Erstatter:

MAS1251

Klar for publisering:

Ja

IMT1041 Informasjons- og publiseringsteknologi - 2008-2009

Emnekode:

IMT1041

Emnenavn:

Informasjons- og publiseringsteknologi

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Høst

Språk:

Norsk

Forventet læringsutbytte:

Studentene har en grunnleggende forståelse av sentrale tekniske og samfunnsmessige aspekter ved moderne informasjonsteknologi sett i sammenheng med digital publiseringsteknologi.

Studentene skal ved deltakelse i gruppeøvinger og prosjekt tilegne seg dypere kunnskap om enkelte av emnets temaer. Gjennom bruk av gruppearbeid fokuseres det også på å styrke evnen til samarbeid, planlegging og oppfølging.

Emnets temaer:**INFORMASJONSTEKNOLOGI**

- Historie
- Datasystemers oppbygning og virkemåte
- Datakommunikasjon og nettverk
- Periferienheter
- Informasjonssikkerhet
- Anvendelser av IT-systemer
- Personvern

PUBLISERINGSTEKNOLOGI

- Historie
- Web-teknologi
- Web-design
- Bildebehandling
- Opphavsrett

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Lab.øvelser
Prosjektarbeid

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 3 timer
Vurdering av prosjekt(er)

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 3 timer (teller 51%, evalueres av faglærer)
Vurdering av prosjekt(er) (teller 49%, evalueres av faglærer)
Hver av delene må bestås separat.

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Rettes av emnelærer(e)

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Ordinær kontinuasjon på skriftlig eksamen. Prosjekt(er) må taes neste gang emnet kjøres.

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Ingen

Obligatoriske arbeidskrav:

Ingen

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for informatikk og medieteknikk

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Øivind Kolloen

Læremidler:

- Learning web design, third edition, Jennifer Niederst, O'Reilly, 2007
- Daley, Bill (2008): *Computers are Your Future*, 9. ed., Pearson Education (US)

Klar for publisering:

Ja

Emneside (URL):

<http://www.hig.no/imt/in/emnesider/imt1041>

SMF2161 Samfunnsøkonomi - 2008-2009

Emnekode:

SMF2161

Emnenavn:

Samfunnsøkonomi

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

15

Varighet:

Høst

Språk:

Norsk

Anbefalt forkunnskap:

REA1131 Grunnleggende matematikk og statistikk eller tilsvarende.

Forventet læringsutbytte:

Studenten skal etter fullført emne innen:

Mikroøkonomi:

- Kunne å analysere konsumenters og bedrifters atferd i ulike markedsmessige situasjoner
- Beherske både det grafiske og matematiske analyseapparatet for konsumentens og bedriftens beslutninger
- Kunne hvordan samfunnets ressurser utnyttes innenfor forskjellige markedsformer som perfekt konkurranse, monopol og oligopol.

Makroøkonomi:

- Kjenne til hvordan den økonomiske aktiviteten i et land kan måles og forklares slik at de får et godt grunnlag til å sette seg inn i aktuelle problemstillinger i norsk økonomi og økonomisk politikk.
- Kjenne til teorier for økonomisk vekst og forklare den langsiktige økonomiske utviklingen i samfunnet
- Kjenne til modeller som tar for seg årsaken til og virkningen av konjunktursvingninger i et kortsiktig tidsperspektiv.
- Kjenne til virkningen av myndighetenes penge- og finanspolitikk under ulike forutsetninger.
- Endel av læringen i makrokurset vil være å drøfte dagsaktuelle problemstillinger/tema fra samfunnsdebatten .

Emnets temaer:**Mikroøkonomi**

- Elementær markedsøkonomi med tilbud og etterspørsel
- Konsumentens tilpasninger med budsjettbetingelser, preferanseordninger, virkningen av pris-og inntektsendringer samt etterspørselsfunksjoner.
- Bedrifters tilpasning med produksjonsteori, optimal bruk av innsatsfaktorer og kostnadsteori.
- Markedsteori med perfekt konkurranse, monopol og oligopol.

Makroøkonomi

- Nasjonalregnskap og makroøkonomiske data
- Grunnlaget for økonomisk vekst og nasjoners velstand
- Strukturell arbeidsledighet og lønns- og prisdannelse
- Konjunkturer, samlet etterspørsel og kortsiktige virkninger av finanspolitikk.
- Inflasjon og pengepolitikk
- Aktuelle økonomiske problemstillinger

Pedagogiske metoder:

Forelesninger

Obligatoriske oppgaver

Pedagogiske metoder (fritekst):

Øvinger.

Totalt blir det ca. 60 forelesnings- og oppgavetimer fordelt mellom mikro og makro.

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 5 timer

Vurderingsformer:

Individuell.

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

To interne sensorer

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Ordinær kontinuasjon

Godkjente obligatoriske oppgaver kan bare benyttes ved første gangs kontinuasjonseksamen og ved første påfølgende ordinære eksamen i emnet

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Godkjent kalkulator

Obligatoriske arbeidskrav:

2 obligatoriske innleveringsoppgaver som begge må være godkjent

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Per Jacobsen

Læremidler:

Obligatorisk

Pindyck & Rubinfeld: Microeconomics, siste utgave, kap. 1-4, 6-11 (utvalgte deler), Prentice Hall.

Anders Dedekam jr.: Makroøkonomi siste utgave (utvalgte deler). Fagbokforlaget

Anbefalt

Ringstad, Vidar: Samfunnsøkonomi og økonomisk politikk (siste utgave), Oslo. Cappelen Akademiske Forlag.

Ivar Bredeesen og Anders Dedekam jr. : Hjelper til Makroøkonomi, Fagbokforlaget.

St. melding nr. 1 (2008-2009). Nasjonalbudsjettet 2009. Oslo:Finans-og tolldepartementet. (kommer i oktober 2008)

Klar for publisering:

Ja

SMF1261 Merkevarebygging - 2008-2009

Emnekode:

SMF1261

Emnenavn:

Merkevarebygging

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

5

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk

Anbefalt forkunnskap:

- SMF2062 - Markedsføring

Forventet læringsutbytte:

Studenten har forståelse av merkevarebygging både på et bedriftsnivå og et nasjonalt nivå. Studenten har innsikt og øvelse i å anvende kunnskap om basisprinsipper for merkevarbygging der kundens kjøpsatferd er vesentlig.

Emnets temaer:

- Hva er varemerke?
- Merkevarestrategi
- Merkeposisjonering
- Merkeelementer
- Merkeutvidelse
- Merkerelasjoner
- Merkeloyalitet
- Private merker
- Merkets personlighet
- Merkeallianser
- Merker i krise

Pedagogiske metoder:

Forelesninger

Gruppearbeid

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 4 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Rettes av emnelærer(e)

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Ordinær kontinuasjon

Tillatte hjelpemidler:**Obligatoriske arbeidskrav:**

Obligatorisk gruppearbeid må være godkjent.

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Ragnhild Silkoset

Læremidler:

Brand Management: a theoretical and practical approach, Rik Riezebos, Bas Kist and Gert Koostra, Financial Times/Prentice Hall 2003, ISBN: 0273655051

Perspektiver på merkevareledelse, Leif Hem og Nina M. Iversen, Fagbokforlaget 2004

Anbefalt litteratur:

BrandSense: Bygg sterkere merker ved hjelp av alle fem sanser: Berøring, lukt, smak, hørsel og syn, Martin Lindstrom og Philip Kotler, Damm Forlag 2005, ISBN: 82-04-11025-1

Erstatter:

MAS1261

Supplerende opplysninger:

Valgfag som forutsetter et tilstrekkelig antall studenter

Klar for publisering:

Ja

SMF2141 Foretaksstrategi - 2008-2009

Emnekode:

SMF2141

Emnenavn:

Foretaksstrategi

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

5

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk, alternativt engelsk

Anbefalt forkunnskap:

SMF2111 Investering og finansiering

Forventet læringsutbytte:

Studentene skal etter fullført emne kunne:

- Ha kjennskap til strategiske problemstillinger i næringslivsorganisasjoner, og ha god kjennskap til strategisk ledelse.
- Forstå betydningen av at hele organisasjonen er integrert i strategiprosessen.
- Teorier og metoder som kan anvendes for å håndtere slike problemstillinger.
- Ha god kjennskap til tilpassning mellom organisasjonen og dens omgivelser.

Emnets temaer:

- Hva er strategi ?
- Strategiprosessen og den enkelte medarbeider.
- Visjon, forretningside, og mål.
- Målformulering.
- Strategiske valg.
- Verdiskapning, verdikjeder og verdinettverk.
- Interne og eksterne analyser.
- Strategigjennomføring, kan alle organisasjoner bruke samme modell?
- Strategi oppfølging, å "leve" strategien.

Pedagogiske metoder:

Forelesninger

Pedagogiske metoder (fritekst):

- Forelesninger
- Gruppearbeid
- Oppgaveløsning
- Veiledning

Vurderingsformer:

Hjemmeeksamen, annet (se tekstfelt)

Vurderingsformer:

- Hjemmeeksamen i gruppe, 12 timer (teller 50%)
- Individuell flervalgstest, 1-2 timer (teller 50%)

Begge deler må være bestått.

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

- To interne sensorer

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

- Kontinuasjon ved neste ordinære eksamen i emnet

Tillatte hjelpemidler:

Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):

- Hjemmeeksamen i gruppe: Alle

- Individuell flervalgstest: Ingen

Obligatoriske arbeidskrav:

To obligatoriske innleveringer

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Ragnhild Silkoset

Læremidler:

- Løwendahl, Bente og Fred Wenstøp. 2003. Grunnbok i strategi. 2 utg. Oslo. Damm.

Klar for publisering:

Ja

SMF2151 Finansregnskap - 2008-2009

Emnekode:

SMF2151

Emnenavn:

Finansregnskap

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk, alternativt engelsk

Anbefalt forkunnskap:

SMF1042 SMFØkonomistyring

Forventet læringsutbytte:

Studentene skal etter fullført emne kunne:

- Ha videregående kunnskap om finansregnskapsteori og praksis.
- utarbeide årsoppgjør i samsvar med regnskapslovgivning og regnskapsstandarder.
- Lese og forstå foretaks offisielle regnskap.
- Kjenne til å ha oversikt over de prosesser og aktiviteter som inngår i virksomhetens regnskaps-, økonomi funksjon og intern kontroll.

Emnets temaer:

- . Organisering, planlegging og kontroll av aktiviteter i tilknytning til regnskap og økonomifunksjonen
- IT baserte regnskapssystemer, kontrollmessige aspekt
- Regnskapets rammebetingelser, lovbestemte krav
- Det tradisjonelle årsregnskapets begreper og klassifikasjoner
- Prestasjons- versus formuesorienterte regnskapsteorier
- Eiendeler
- Gjeld og egenkapital
- Inntekter og gevinster
- Kostnader og tap

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Obligatoriske oppgaver
Veiledning

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 5 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

To interne sensorer

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Kontinuasjon ved neste ordinære eksamen i emnet

Godkjente obligatoriske oppgaver kan bare benyttes ved første påfølgende ordinære eksamen i faget.

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Tabeller, datamaskin (Excel), kalkulator, lovverk, regnskapsstandarder.

Obligatoriske arbeidskrav:

Obligatoriske innleveringer. Nærmere opplysninger blir gitt ved emnestart.

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Ivar Moe

Læremidler:

- Havstein/Moen (2005): Regnskapsorganisasjon, Cappelen Akademisk Forlag.
- Kristoffersen, Trond (2005): Årsregnskapet- en grunnleggende innføring. 2. utg.
- Kristoffersen, Trond (2005): Årsregnskapet- oppgaver og løsninger. 2. utg.

Klar for publisering:

Ja

IMT1321 IT-ledelse - 2008-2009

Emnekode:

IMT1321

Emnenavn:

IT-ledelse

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk

Forventet læringsutbytte:

Etter endt emne skal studenten ha kunnskap om sentrale forhold rundt organisering og styring av IT-ressursene i virksomheter. Studentene blir istand til å reflektere rundt hvordan en middels stor virksomhet bør organisere sine IT-ressurser slik at man sikrer god forretningsmessig anvendelse. Videre tilegner studentene seg et grunnlag for å evaluere IT-strategier for større foretak, samt selv utarbeide en IT-strategi for mindre virksomheter.

Emnets temaer:

- Organisering av IT-funksjonen i virksomheter
- IT-strategi
- Anskaffelses - og serviceavtaler for IT-løsninger
- Bruk av standardprogramvare kontra egenutvikling
- Styring av IT-prosjekter
- Etablering av IT-infrastrukturer
- Outsourcing kontra interne IT-ressurser

Pedagogiske metoder:

Forelesninger

Gruppearbeid

Prosjektarbeid

Refleksjon

Vurderingsformer:

Annet

Vurderingsformer:

Deleksammer (Tre deleksammer der alle teller like mye på slutt karakter. Et prosjektarbeid, et essay, en skriftlig 3-timers eksamen.)

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Faglærer retter alt. Ekstern ressurs evaluerer emnets oppbygging og vurderingsform hvert 3. år

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Alle trykte og skrevne

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for informatikk og medieteknikk

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Tom Røise

Læremidler:

Avklares senere

Erstatter:

IMT3431

Klar for publisering:

Ja

Emneside (URL):

[Emnets hjemmeside](#)

SMF1211 Prosjektledelse med kreativ problemløsning - 2009-2010

Emnekode:

SMF1211

Emnenavn:

Prosjektledelse med kreativ problemløsning

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Høst

Språk:

Norsk

Forventet læringsutbytte:

Studentene skal etter fullført emne:

- ha kunnskaper om de grunnleggende elementene i prosjektstyring og prosjektøkonomi
- kunne planlegge, organisere og gjennomføre prosjekter
- kunne bruke teknikker og verktøy for styring av prosjekter
- ha kunnskaper om de grunnleggende elementene i prosjektledelse, teamledelse.
- ha lært systematiske og kreative problemløsningsteknikker, produktutvikling og kan anvende dette i praktiske øvinger. .

Emnets temaer:

1. Prosjektmodeller
 - begreper og type prosjekter
2. Etablering og organisering
 - bemanning, ledelsesmodeller
 - roller for prosktleder og -medarbeidere
 - samarbeid og motivasjon
3. Faser i prosjektet
 - analyse, målformulering
 - ideskisser og problemløsning
 - gjennomføring og implementering
 - testing og godkjenning
4. Planlegging og oppfølging
 - Tid, aktivitet og ressursplanlegging
 - Metoder og verktøy for kontroll og oppfølging
 - Kvalitetskontroll
5. Økonomi, budsjett og kalkyler

6. Kreativ problemløsning anvendt i produktutviklingsprosessen
 - Kreative hukommelseskart
 - Kreative tankeprosesser
 - Problemdefinisjon og formulering
 - Idestimulerende teknikker- Brainstorming
 - CPS metoden
 - Verdianalyse
 - Tegning, skisse

Pedagogiske metoder:

Forelesninger

Pedagogiske metoder (fritekst):

Forelesninger

Gruppearbeid

Oppgaveløsning

Vurderingsformer:

Annet

Vurderingsformer:

- 24 timers hjemmeeksamen i gruppe (teller 70%)
- Individuell flervalgstest, ca. 1-2 timer (teller 30%)

Begge deler må være bestått.

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Sensureres av emnelærer

Tillatte hjelpemidler:**Obligatoriske arbeidskrav:**

Fire obligatoriske øvinger i gruppearbeid.

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Per Øveraasen Halmrast

Læremidler:

Prosjektarbeid, utviklings- og endringskompetanse,

Westhagen, Gyldendal, Akademisk, utgave 5, ISBN 82-05-30539-0

Prosjektledelse, Wendy Briner, Colin Hastings og Michael Geddes, Gyldendal akademisk, ISBN 82-00-45267-0

Microsoft Project, Frank Christensen, Datapower Norge AS, ISBN 82-477-1221-0

Lærebøker innenfor kreative metoder blir gitt ved semesteroppstart.

Klar for publisering:

Ja

SMF2191 Ledelse og organisasjonspsykologi - 2009-2010

Emnekode:

SMF2191

Emnenavn:

Ledelse og organisasjonspsykologi

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Høst

Språk:

Norsk, alternativt engelsk

Anbefalt forkunnskap:

- SMF2051 Ledelse med arbeidslivsjuss
- SMF2141 Foretaksstrategi
- SMF1211 Prosjektledelse med kreativ problemløsning
- SMF3011 Endringsledelse

Forventet læringsutbytte:**Etter at du har gjennomført kurset skal du kunne:**

- Gjøre rede for forholdet individ og organisasjon med hensyn til følelser, motivasjon, personlighet, konflikt og samhandling, foruten kreativitet og beslutninger.
- Gjøre rede for egenskaper ved læring, læring i organisasjon og organisasjonslæring og kunnskapsledelse.
- Gjøre rede for egenskaper ved sosiale grupper, som strukturer og dynamikk.
- Gjøre rede for egenskaper ved organisasjonskultur, endring og ledelse.
- Gjøre rede for egenskaper ved kommunikasjon, det gjelder så vel formell som uformell og utfordringer/barrierer i kommunikasjonsprosesser og teknikker for å overvinne disse.
- Gjøre rede for hva ledelse er, ulike ledelsesmodeller, formell og uformell ledelse og betydningen og egenskaper ved samarbeid og samspill.
- Gjøre rede for hva selvstyrte grupper og team er, teamorganisering og ledelse og ledergrupper.
- Gjøre rede for samspillet mellom etikk og makt og effekten på en virksomhetskultur.
- Gjøre rede for begrepene rådgivning, veiledning, mentoring og coaching og hvordan de ulike elementene kan benyttes i lederskapet.

Emnets temaer:

- Psykologi, individ og organisasjon
 - Motivasjon
 - Emosjoner, stress, konflikt og håndtering
 - Personlighet
 - Persepsjon og handling
 - Kreativitet og beslutninger
- Læring og læringsprosesser
 - Læring og individ
 - læring i organisasjoner
 - Lærende organisasjoner
 - Kunnskapsledelse
- Sosiale prosesser
 - Holdninger
 - Grupper, struktur, prosesser og dynamikk
 - Verdier og kultur
- Styring- og koordineringsprosesser
 - Kommunikasjon
 - Ledelse
 - Ledelse og samspill
 - Mellomledelse og toppledelse
 - Etikk og makt
- Team og organisering
 - Team
 - Teamorganisering
 - Roller og samhandling
 - Ledelse
 - Ledergrupper

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Oppgaveløsning

Pedagogiske metoder (fritekst):

Emnet anvender ulike pedagogiske metoder som forelesninger, case-studier, gruppearbeid og nettbasert læring. Det legges vekt på gjennom ulike metoder å oppøve studentene til egenaktivitet og derigjennom utvikle selvstendig og reflektert tilnærming til egen lederrolle, samt evne til å samhandle med andre i organisasjonen.

Vurderingsformer:

Annet

Vurderingsformer:

Studenten utarbeider fire oppgaver gjennom emnet hvor samtlige inngår i en helhetlig vurdering. Samtlige fire oppgaver må være bestått.

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Sensureres av to interne sensorer

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Oppgaver som ikke er bestått, kan tidligst fremvises for ny vurdering 6 måneder etter opprinnelig frist.

Tillatte hjelpemidler:**Obligatoriske arbeidskrav:**

Fire flervalgstester der samtlige må være godkjent. For at en test skal være godkjent må minimum 70 % av svarene være korrekt. Det gis to forsøk. Ved ikke godkjent tester, kan disse tas opp igjen tidligst 1 mnd etter første forsøk

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Professor Tom Johnstad

Læremidler:

Perspektiver på Ledelse (2004), Martinsen, Ø.L. (red), Gyldendal Akademiske, ISBN: 978-82-05-30540-3

Psykologi i organisasjon og ledelse (2003), Kaufmann G. og Kaufmann A., Fagbokforlaget, ISBN: 978-82-7674-863-5

Litteratur utover dette oppgis ved semesterstart.

Teamorganisering Rune Assmann (red)

Klar for publisering:

Ja

SMF3011 Endringsledelse - 2009-2010

Emnekode:

SMF3011

Emnenavn:

Endringsledelse

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Høst

Språk:

Norsk

Anbefalt forkunnskap:

- SMF1191 Kvalitetsledelse
- SMF2051 Ledelse med arbeidslivsjus

Forventet læringsutbytte:

Studenten skal ha nødvendige ferdigheter til å kunne gjennomføre forbedringsprosjekter både som prosjektleder og prosjektmedarbeider.

Emnets temaer:

Organisasjonskultur

Kvalitetsforbedring:

- Organisering av kontinuerlig kvalitetsforbedring
- Utvikling av kvalitetsindikatorer
- EFQM indikatorer

Pedagogiske metoder:

Forelesninger

Prosjektarbeid

Vurderingsformer:

Annet

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 3 timer (teller 60%)

Vurdering av øvinger (teller 40%)

Hver av delene må bestås separat.

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

rettes av emnelærer(e)

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Ordinær kontinuasjon på skriftlig eksamen

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Godkjent kalkulator

Obligatoriske arbeidskrav:

Ingen

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Førsteamanuensis Terje Bokalrud

Læremidler:

Organisasjonskultur, Henning Bang

Tjenestekvalitet ved hjelp av indikatorer, Kaare Granheim og Wiggo Hustad

Erstatter:

MAS 3071

Klar for publisering:

Ja

TEK2031 Teknologiledelse - 2009-2010

Emnekode:

TEK2031

Emnenavn:

Teknologiledelse

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Høst

Språk:

Norsk

Forutsetter bestått:

Grunnleggende matematikk, kvalitetsledelse med statistikk eller tilsvarende.

Forventet læringsutbytte:

Etter endt emne skal studenten ha tilegnet seg kunnskaper innenfor produktutviklingsprosessen og innenfor produksjon og drift av produksjonssystemer/service.

Emnets temaer:

- Målstyring-Ressursknapphet
- Prosessledelse
- Kapasitet
- Inngående logistikk og lokalisering/layout
- Prognoser
- Lagerstyring
- Overordnet planlegging og tidsplanlegging
- Ressursplanlegging
- Lean Systems
- Produksjonsforberedelse
- Ledelse av produksjons- og administrative prosesser
- Produktutviklingsprosess sett mot kvalitets-, produksjon- og markedsperspektiv
- Introduksjon til verdistrømsanalyser
- Integrering av menneskelige ressurser
- Kunnskapsutvikling og læring
- Samhandling på tvers av organisatoriske grenser

Pedagogiske metoder:

Forelesninger

Obligatoriske oppgaver

Oppgaveløsning

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 5 timer

Vurderingsformer:

- Skriftlig eksamen, 5 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Rettes av opptil 2 interne sensorer

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Ordinær kontinuasjon på skriftlig eksamen

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Lærebøker, godkjent kalkulator

Obligatoriske arbeidskrav:

3 øvinger skal leveres inn i ClassFronter til fastsatt tid for å få gå opp til eksamen

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

1. amanuensis Magnar Eikerol

Læremidler:

Introduction to Operations and Supply Chain Management Cecil C Bozarth, Robert B. Handfield
ISBN-13 978-0-13-135426-5

The Toyota Product Development System - Integrating People, Technology, and Process (2006),
Morgan, J., Liker, J.K., Productivity Press, ISBN:

9781563272820

Samt utdelte artikler

Anbefalt litteratur:

The Machine that Changed the World: The Story of Lean Production (1990), Womack, J.P., Jones,
D.T., and Roos, D., Harper Perennial

The Toyota Way: 14 Management principles from the world's greatest manufacturer (2004), Liker, J.K.,
The McGraw-Hill

Supplerende opplysninger:

Emnet inngår i

- Bachelor i ingeniørfag - industriell design og teknologiledelse
- Bachelor i teknologidesign og ledelse
- Bachelor i økonomi og ledelse

Klar for publisering:

Ja

SMF3041 Strategi-gjennomføring - 2009-2010

Emnekode:

SMF3041

Emnenavn:

Strategi-gjennomføring

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk, alternativt engelsk

Forutsetter bestått:

- SMF2062 Markedsføring
- SMF1261 Merkevarerbygging
- SMF2141 Foretaksstrategi
- TEK2031 Teknologiledelse eller SMF3011 Endringsledelse
- SMF1042 Økonomistyring

Forventet læringsutbytte:

Studenten skal ved fullført emne:

- Ha kunnskap om hvordan organisasjoner, med vekt på vareproduserende industri, konkurrerer ved bruk av strategiske prosesser
- Styre strategiske prosesser gjennom bruk av visjon og mål
- Vurdere eksterne konkurranseomgivelser
- Vurdere interne konkurranseforutsetninger og -evner
- Implementere strategiske valg samt endring og iverksetting (vektlagt produktutvikling)

Emnets temaer:

- Strategiske visjoner og mål
- Strategiske prosesser
- Eksterne konkurranseomgivelser
- Interne konkurranseforutsetninger og -evner
- Strategiske valg
- Strategisk endring og iverksetting

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Obligatoriske oppgaver
Veiledning
Annet

Pedagogiske metoder (fritekst):

Emnet legger opp til å fungere støttende til Bacheloroppgaven der det passer. Det vil være begrenset med forelesninger.

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 4 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Intern sensor

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Alle hjelpemidler er tillatt

Obligatoriske arbeidskrav:

Obligatoriske arbeid må være godkjent for å gå opp til eksamen

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Halvor Holtskog

Læremidler:

Gaining and Sustaining Competitive Advantage, (2007) Barney, J.B., Prentice Hall, ISBN-10: 0131470949

Artikler vil bli oppgitt ved semester start, når bacheloroppgavene er kjent.

Klar for publisering:

Ja

SMF3051 Handel - 2009-2010

Emnekode:

SMF3051

Emnenavn:

Handel

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk

Forutsetter bestått:

- SMF2111 Investering og finansiering
- SMF2062 Markedsføring
- SMF1261 Merkevarerbygging
- SMF2141 Foretaksstrategi
- SMF1042 Økonomistyring

Forventet læringsutbytte:

Studentene skal etter fullført emne:

- Ha god kjennskap til ledelse av handelsbedrifter
- Ha kjennskap til hvordan verdiskapning i handelsbedrifter oppstår
- Kunne teorier og metoder som kan anvendes for å identifisere og fange opp verdiskapning i handelsbedrifter
- Ha god kjennskap til organisering av handelsbedriften og dens omgivelser
- Kjenne til kjededrift
- Kunne identifisere og fange opp verdiskapningen gjennom en bevisst prisstrategi og pristaktikk

Emnets temaer:

- Bransjens kjennetegn og organisering
- Markedsorientert ledelse av handelsbedrifter
- Forstå hvordan verdi og verdiskapning oppstår i handelsbedrifter
- Logistikk
- Kjededrift og markedsføringskanaler
- Franchisekjeder
- Allianser og lokaliseringsbeslutninger
- Gratispassasjer problematikk, opportunistisk atferd og tillit i samarbeidsallianser
- Prisstrategi og pristaktikk
- Dynamisk prising

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Oppgaveløsning
Veiledning

Vurderingsformer:

Annet

Vurderingsformer:

- Hjemmeeksamen i gruppe, 12 timer (teller 60%)
- Individuell flervalgstest, 1-2 timer (teller 40%)
- Begge deler må bestås separat.

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

To interne sensorer

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Kontinuasjon ved neste ordinære eksamen i emnet

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

- Hjemmeeksamen i gruppe: Alle
- Individuell flervalgstest: Ingen

Obligatoriske arbeidskrav:

Én obligatorisk innlevering

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Ragnhild Silkoset

Læremidler:

Gripsrud, Geir og Arne Nygaard (2005): Markedsføringskanaler. Cappelen

Nagle, Thomas og John E. Hogan (2005): The Strategy And Tactics of Pricing. NJ: Prentice Hall.

Annen litteratur oppgis ved semesterstart.

Klar for publisering:

Ja

SMF3031 Internasjonalisering - 2009-2010

Emnekode:

SMF3031

Emnenavn:

Internasjonalisering

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk, alternativt engelsk

Forutsetter bestått:

- SMF2062 Markedsføring
- SMF1261 Merkevarerbygging
- SMF3011 Endringsledelse eller TEK2031 Teknologiledelse
- SMF2051 Ledelse med arbeidslivsjuss

Forventet læringsutbytte:

Studenten skal etter endt emne ha en grundig forståelse av hva et internasjonalt selskap er og hvordan det virker. Det vil bli vektlagt hva globalisering er og hvordan dette gjensidig påvirker organisasjoner og samfunn.

Emnets temaer:

- Organisasjoner i et verdenssamfunn
- Globalisering og åtte nøkkelbegreper
- Utvidet modell for organisasjonsaktør i et globalt perspektiv
- Trygghet

Pedagogiske metoder:

Forelesninger

Gruppearbeid

Obligatoriske oppgaver

Vurderingsformer:

Skriftlig eksamen, 4 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Intern sensor

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Alle hjelpemidler tillatt

Obligatoriske arbeidskrav:

obligatoriske innleveringer må være godkjent for å kunne ta eksamen

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Halvor Holtskog

Læremidler:

Globalization and Organization World Society and Organizational Change (2006), Drori, G.S., Meyer, J.W., Hwang, H. (eds), Oxford University Press

Globalisering: Åtte nøkkelpbegreper (2008), Eriksen, T.H., Universitetsforlaget

Anbefalt litteratur:

Globalization and its discontents (2002), Stiglitz, J., Penguin Books.

What is Globalization? (2000), Beck, U., Polity Press

Klar for publisering:

Ja

TØL3901 Bacheloroppgave 20 - 2009-2010

Emnekode:

TØL3901

Emnenavn:

Bacheloroppgave 20

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

20

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk, alternativt engelsk

Forutsetter bestått:

Bestått minimum 90 studiepoeng fra 1. og 2. studieår innen 1.oktober før oppstart.

Forventet læringsutbytte:

Bacheloroppgaven avslutter studentens studieprogram og skal integrere viktige deler av studieprogrammets faglige innhold. Oppgaven skal gi studenten mulighet til å vise selvstendighet ved å gå i dybden på avgrensede problemstillinger. Studenten skal vise forståelse for metodisk arbeid, evne til refleksjon og evne til vitenskapelig vurdering.

Etter gjennomført bacheloroppgave skal studenten ha kompetanse til å:

- planlegge og utføre en selvstendig oppgave
- finne mulige og realistiske løsninger og dokumentere disse med sine fordeler og ulemper
- velge beste løsning og dokumentere valgets resonnement
- forstå fordeler og ulemper med arbeid i grupper
- forstå viktigheten av god planlegging og oppfølging
- vurdere alternative arbeidsformer, deriblant en metode- og problemorientert arbeidsform
- presentere oppgaver/prosjekter på ulike måter

Emnets temaer:

Oppgaven skal ta utgangspunkt i en realistisk problemstilling som er relevant til studentens studieprogram. Oppgaven bør legges opp slik at kunnskap og ferdigheter fra flere fagområder i studiet benyttes. Oppgaver som krever samarbeid med studenter i andre studieprogram foretrekkes.

Pedagogiske metoder:

Gruppearbeid
Prosjektarbeid
Veiledning

Pedagogiske metoder (fritekst):

(Kan unntaksvis gjøres individuelt)

Vurderingsformer:

Annet

Vurderingsformer:

Studenten vurderes på grunnlag av prosessen med utarbeiding og gjennomføring av oppgaven, samt det endelige produkt.

Vurderingen bygger på studentens evne til å:

- Definere relevante og interessante faglige problemstillinger
- Arbeide systematisk og målrettet
- Gjennomføre faglige prosjekter
- Kritisk vurdere resultater av eget og andres arbeid, samt reflektere over konklusjoner/funn
- Presentere prosjektet skriftlig
- Presentere og forklare prosjektet muntlig

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Ekstern sensor sammen med fagkollegiet.

Tillatte hjelpemidler:**Obligatoriske arbeidskrav:**

Rapportering i løpet av prosjektperioden.

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Emneansvarlig:

Avdeling for teknologi, økonomi og ledelse

Læremidler:

Faglige læremidler avhengig av oppgavens tema.

Anbefalte metode-, forsknings- og vitenskapelige læremidler:

- K. Halvorsen. En innføring i vitenskapelig metode. ISBN: 8270377945
- A. Johannessen, L. Christoffersen og P. A. Tufte. Forskningsmetode for økonomisk-administrative fag. ISBN: 82-7935-211-2
- M. Stene. Vitenskapelig forfatterskap. ISBN: 82-463-0016-4
- H. Westhagen. Prosjektarbeid: Utviklings- og endringskompetanse. ISBN: 82-05-30539-0

Erstatter:

ING3901

Supplerende opplysninger:

Detaljert veiledning om bacheloroppgaver finnes på høgskolens hjemmesider,

<http://www.hig.no/student/bacheloroppgave>.

Klar for publisering:

Ja